

Jiří Veltruský - Dramatický text jako součást divadla (1941+1977)

- Zabývá se jen strukturami a jejich vzájemným působením (ne tvůrčími procesy)
- Dobré si povšimnout, jak...
  - vysvětluje pojetí dramatického dialogu
  - řeší otázku scénických poznámek
  - vnímá vztah mezi divadelní prostorem a dramatickým prostorem textu
- Vztah herectví a textu
  - je klíčová otázka, protože propojuje jediné dva systémy, bez kterých divadlo vlastně nemůže být (jejich materiály jsou přitom zcela disparátní)
  - fonologické pojmy: intonace x expirace x témbur
- Veltruskému nejde o významy, ale o možnosti jejich vyjádření a to, jakým způsobem se jednotlivé subsystemy ovlivňují nebo podmiňují

Výzva pro naše vlastní analýzy: lze to zobecnit na vztah jiných složek?

J. B. Molière: Don Juan (Divadlo na Zábradlí 1989)

Základní otázky

- Která složka/složky jsou dominantní a jak to ovlivňuje celek?
- Co dominuje v herectví....?

První dojmy?

Scéna je náznaková a umožňuje poměrně složitý pohyb herců

Hudba občas výrazně rytmizuje nebo podkresluje akci

Kostýmy rozhodně nejsou ani historizující, ani současné – snad univerzální, mimo- nebo nad-časové?

Herectví obsahuje hodně fyzické akce

Fyzická akce je někdy v rozporu s textem, někdy akce převažuje nad textem (více pohybu než řeči...)

Když to trochu domyslíme, tak lze třeba říct:

Režijní přístup klade velký důraz na fyzickou akci herce – situace se nejprve vytváří fyzickým jednáním a pak teprve následuje text (příznačné je to u dlouhého, obřadního nástupu Elvíry), ale i později – fyzická akce často přerušuje text (např. když má Sganarel vysvětlit, „proč jsme odjeli...“). Fyzická jednání herců zjevně Grossman k interpretaci významů – tomu jsou podřízeny ostatní složky.

Scéna, hudba i kostýmy pro to vytváření možnost nebo akcentují (hudba navodí atmosféru, rytmizuje akci nebo ji pointuje). Herectví je koncentrované do přesného gesta či postoje (všimněte si, chybí drobná realistická gesta, vše je koncentrováno, ořezáno). Vše je účelně směřováno k vyjádření významů....

Dalo by se to samozřejmě rozšířit....